

Forside (<https://rigsombudsmanden.gl/>) |

Rigsombuddet (<https://rigsombudsmanden.gl/rigsombuddet/>) |

Orienteringer (<https://rigsombudsmanden.gl/rigsombuddet/orienteringer/>) |

Orientering 15/2025

22.08.2025

Rigsombudsmanden i Grønland har i dag offentliggjort sin orientering nr. 15/2025.

Orientering nr. 15/2025 indeholder følgende emner:

- Præsentation af forslag til finanslov 2026 med fokus på store besparelser
- Tysklands viceforsvarsminister på besøg i Grønland
- Regeringen vil styrke justitsområdet i Grønland
- Ekstern ekspertgruppe skal udarbejde med anbefalinger til pensionsreform
- Nye regler på udlændinge- og integrationsområdet skal styrke rekrutteringen af udenlandsk arbejdskraft
- Tidligere landsstyreformand og tidligere kommunaldirektør frifundet i landsretten
- Grønlandsk dokumentarfilm er nomineret til Nordisk Råds Filmpris

Læs nærmere:

Præsentation af forslag til finanslov 2026 med fokus på store besparelser

Tirsdag den 19. august 2025 præsenterede Naalakkersuisoq for finanser, Múte B. Egede (IA) forslag til finanslov 2026. Der skal findes 864. mio. kr. i 2026 de følgende overslagsår, for at skabe balance i landskassen.

Baggrunden for den omfattende spareplan er at

- udgifterne til alderspension er væsentligt højere end forudsat
- skatteindtægterne er nedjusteret på grund af dæmpning i konjunkturerne og en tidligere vedtaget skattereform
- indtægter fra fiskeriet er lavere, på grund af lavere rejkvoter, vigende afsætningspriser og usikkerhed om rentabiliteten - særligt i dele af hellefiskefiskeriet
- udbytter fra de selvstyrejede virksomheder er mindre end forventet

Naalakkersuisut oplyser at forslaget dels indeholder en række målrettede besparelser, dels merindtægter til en samlet værdi på lidt over 400 mio. kr. Derudover vil der blive gennemført en omfattende såkaldt grønthøsterbesparelse på omkring 2,5 pct. af udgifterne til

selvstyreadministration, fraset sundhedsområdet og bolig- og infrastrukturområdet, som friholdes. Der lægges således op til et underskud på 11,8 mio. kr. i 2026 og 52,2 mio. kr. i 2027, og en forventning om et overskud på 14,4 mio. kr. og 99,6 millioner kroner i henholdsvis 2028 og 2029.

I forlængelse af spareplanen oplyser Naalakkersuisut at der vil blive nedsat en uafhængig kommission, der i indeværende valgperiode skal komme med anbefalinger til en reduktion af de offentlige udgifter. Der er ikke planer om skatte- eller afgiftsforhøjelser, ligesom vedtagne skattelettelser ikke vil blive tilbagerullet i den kommende valgperiode, oplyser Múte B. Egede til Sermitsiaq den 19. august 2025. Naalakkersuisut skal forhandle finanslovsforslaget med partierne i Inatsisartut i løbet af efteråret.

Tysklands viceforsvarsminister på besøg i Grønland

Mandag den 18. august mødtes forsvarsminister Troels Lund Poulsen og Tysklands viceforsvarsminister Dr. Nils Schmid med naalakkersuisoq for udenrigsanliggender og forskning, Vivian Motzfeldt, for bl.a. at drøfte et styrket samarbejde mellem de tre lande.

"Den sikkerhedspolitiske situation kræver, at vi styrker samarbejdet om sikkerheden i Arktis. De særegne operative forhold i om omkring Grønland forudsætter, at vi erfaringsudveksler og træner med vores allierede, herunder Tyskland", sagde Vivian Motzfeldt til Sermitsiaq efter mødet den 18. august 2025. Forsvarsministeren lagde ligeledes vægt på vigtigheden af samarbejder om sikkerheden i Arktis: *"Sikkerheden i Arktis har høj prioritet for regeringen. Danmark og Grønland har sammen med samarbejdspartnere løbende styrket forsvaret i Arktis. Det tyske besøg i Grønland er endnu et bevis på europæisk sammenhold i Arktis og Nordatlanten",* sagde han til Sermitsiaq.

Motzfeldt, som var vært for besøget, påpegede at det øgede fokus på sikkerhed og forsvar er nødvendigt, og at målsætningen er, at Arktisk fortsat skal være et lavspændingsområde: *"Vores region har endnu ikke været skueplads for store militære konflikter. En region som vi værner om skal forblive lavspænding, men realiteterne fordrer til handling. For at gøre det, er det nødvendigt at samarbejde med vores venner og allierede i NATO. Tyskland, Danmark og Grønland er alle en del af alliancen"*

Under den viceforsvarsministers besøg, lå den tyske flådes forsyningskib "FGS Berlin" til kaj i Nuuk. Her blev der bl.a. afholdt et åbent-skib-arrangement for byens borgere inden "FGS Berlin" fortsætter videre til øvelsen "Atlantic Bear" i Nordatlanten.

Regeringen vil styrke justitsområdet i Grønland

Justitsområdet i Grønland vil blive styrket med 850 mio. kr. i perioden 2026-2030. Det oplyser naalakkersuisoq for erhverv, råstoffer, energi, justitsområdet og ligestilling Naaja H.

Nathanielsen ved et pressemøde i forbindelse med justitsministeren Peter Hummelgaards besøg i Nuuk den 18. august 2025. Midlerne skal bl.a. tilgå Politiet i Grønland som tilføres årsværk, nyt materiel og bygninger. Derudover skal IT-understøttelsen af domstolene i Grønland bringes på

niveau med retterne i Danmark. Nathanielsen tilkendegiver, at det er glædeligt at en modernisering af både de fysiske rammer og lovgivningen på justitsområdet nu bliver en realitet.

Ekstern ekspertgruppe skal udarbejde med anbefalinger til pensionsreform

Med henvisning til befolkningsprognosen frem mod 2025 der viser en markant voksende gruppe ældre og en mindre arbejdsstyrke, vil Naalakkersuisut nedsætte en ekstern arbejdsgruppe der skal udarbejde anbefalinger til politisk forlig om en pensionsreform i 2026. Det oplyser Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender den 8. august 2025 i en pressemeddelelse hvor de seks principper for ekspertgruppen præsenteres:

1. Undgå store forringelser af alderspensionen
2. Alderspension rettes primært mod laveste indkomstgrupper.
3. Fokus på højere egen opsparing af pension
4. Fortsat attraktivt at arbejde
5. Simpelt og nemt at forstå for borgerne og administrere
6. Robusthed af pensionssystemet

Departementet oplyser endvidere, at Naalakkersuisut har igangsat arbejdet med en ændring af loven om obligatorisk pensionsopsparing så der ikke længere vil gives højere trækprocent til borgere med uopfyldt opsparingsforpligtelse.

Nye regler på udlændinge- og integrationsområdet skal styrke rekrutteringen af udenlandsk arbejdskraft

Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender oplyser den 19. august 2025, at varigheden af opholdstilladelser til udenlandsk arbejdskraft øges fra 1 til 2 år. Meddelelsen om de nye regler, som har stor betydning for det grønlandske erhvervslivs muligheder for at rekruttere og fastholde udenlandsk arbejdskraft, kommer efter et besøg af udlændinge- og integrationsminister, Kaare Dybvad Bek i Nuuk. Ved et fælles pressemøde den 19. august 2025 hvor naalakkersuisoq for sociale anliggender, arbejdsmarked, indenrigsanliggender og miljø, Bentiaaraq Ottosen, og udlændinge- og integrationsministeren præsenterede de nye regler, oplystes det samtidigt, at også reglerne for brancheskift for sundhedsfagligt uddannet arbejdskraft fra udlandet lempes så rekrutteringsprocessen til sundhedsvæsenet bliver lettere.

Tidligere landsstyreformand og tidligere kommunaldirektør frifundet i landsretten

I orientering 2/2025 kan man læse at den tidligere landsstyreformand og Siumut-politiker, Lars-Emil Johansen og den tidligere kommunaldirektør i Kommuneqarfik Sermersooq, Lars Møller-Sørensen, blev dømt for bedrageri i Sermersooq Kredsret den 15. januar 2025. De blev begge idømt seks måneders ubetinget anstaltsanbringelse, en dom som de begge ankede til landsretten. Landsretten frifandt, efter ankesagen, den 13. august 2025 begge anklagede. Ifølge dommerne beviste forsvaret med nyt bevismateriale, at den ansættelse som Johansen havde som konsulent for kommunen 2019, var reel og at der blev udført arbejde for de 730.000 kr. som han fik udbetalt i løn fra Kommuneqarfik Sermersooq hvor Møller-Sørensen var kommunaldirektør. De

nye beviser bestod bl.a. af Messenger- og sms-beskeder, som ifølge dommerne viste, at der var tale om en arbejdsrelation mellem de to anklagede og at Johansen fungerede som rådgiver for kommunaldirektøren.

Grønlandsk dokumentarfilm er nomineret til Nordisk Råds Filmpris

Den grønlandske dokumentarfilm *"WALLS – Akinni Inuk"* er blandt de syv nominerede til Nordisk Råds Filmpris 2025. Det oplyser Nordisk Råd i en pressemeddelelse. Filmen følger to grønlandske kvinder, Ruth og Nina, hvis liv flettes sammen bag murene i Grønlands lukkede anstalt i Nuuk. Juryen skriver bl.a. at *"filmen præget af en subtil varme, øjeblikke af optimisme og endda elementer af humor"* og har et tydeligt grønlandsk islæt. Filmen er instrueret af Sofie Rørdam og Nina Paninnguaq Skydsbjerg og produceret af Emile Hertling Péronard for Ánorâk Film. Det er tredje gang at en grønlandsk film er nomineret til prisen.